

Eugen Wüster

(1898-1977)

Breu retrat d'Eugen Wüster

Eugen Bernhard Casper Wüster, conegut com el pare de la terminologia moderna, va néixer a Wieselburg (Àustria) el 10 d'octubre de 1898. Es va formar en enginyeria elèctrica a la Universitat Tècnica de Berlín-Charlottenburg, i professionalment va fer-se càrrec de l'empresa familiar Wüster & Co. de fabricació i exportació de serres mecàniques, que va fundar el seu pare.

Des de ben jove es va interessar per l'esperanto, com a llengua de comunicació internacional. Va publicar traduccions, monografies i articles sobre l'esperanto, i l'any 1920 va compilar l'*Enciklopedia Vortaro Esperanta-Germana*.

Aquest interès per la comunicació internacional, sobretot entre especialistes, i els seus treballs lexicogràfics per l'esperanto sembla que van condicionar la seva visió de la terminologia, que va començar a fixar amb la presentació de la seva tesi doctoral *Internationale Sprachnormung in der Technik, besonders in der Elektrotechnik* [La normalització internacional de la terminologia tècnica, particularment en electrotècnica], defensada a la Universitat Tècnica de Stuttgart i publicada a Berlín l'any 1931.

L'any 1936, la seva intervenció va ser fonamental per a l'establiment del Comitè Tècnic 37 (ISO/TC 37) —Terminologia: principis i coordinació—, dins de l'Organització Internacional d'Estandardització (ISO). De 1952 fins a 1971 va encarregar-se del Secretariat del TC 37, en representació de l'Institut Austríac de Normalització. Des d'aleshores, el TC 37 s'ocupa de normalitzar la terminologia de la terminologia i els seus mètodes de treball, activitat no exempta de crítica atesa la visió més oberta i flexible que es té actualment de les activitats terminològiques.

En el marc d'aquests organismes internacionals d'estandardització, l'any 1938 va publicar a Londres la primera edició de l'*International Electrotechnical Vocabulary*; i es va mantenir sempre vinculat a altres iniciatives de normalització de caràcter internacional, com ara el sistema de classificació bibliogràfica CDU (Clas-

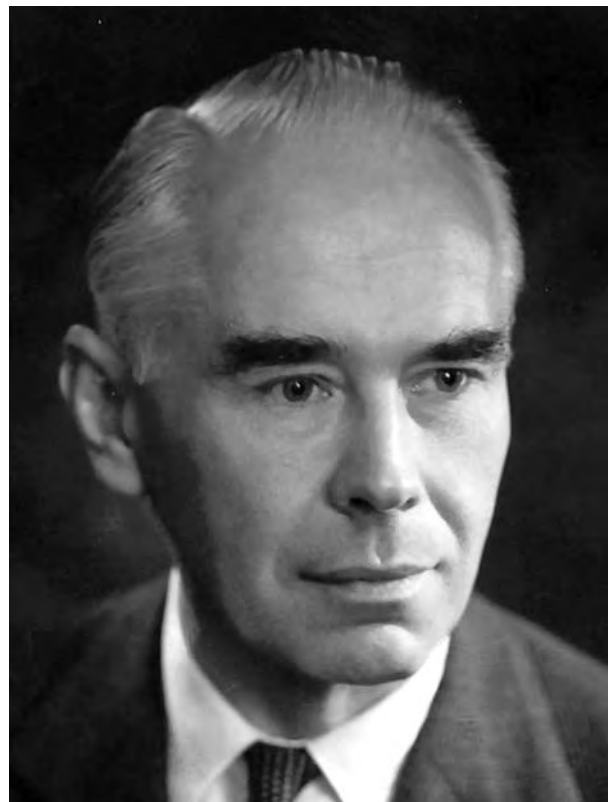

Foto: Arxiu Eugen Wüster de la Universitat de Viena

Breu retrat d'Eugen Wüster

sificació Decimal Universal). La seva idea del diccionari model o estàndard es va fer realitat amb la publicació de *The Machine Tool*, l'any 1968 a Londres.

L'any 1971 va fundar Infoterm, el Centre Internacional d'Informació sobre Terminologia, a Viena, amb el suport de l'Institut Austríac de Normalització i de la UNESCO.

A partir de l'any 1972 Wüster va estar vinculat amb un encàrrec docent a l'Institut de Lingüística de la Universitat de Viena, on impartia el seminari Lexicologia i Lexicografia, orientat òbviament al treball terminològic. Anteriorment, de 1955 a 1974, va exercir la docència també a la Hochschule für Bodenkultur [Escola Superior Agrícola i Forestal] de Viena.

Va morir el 29 de març de 1977, als 79 anys, a Viena. Els seus col·laboradors, liderats per Helmut Felber, van publicar pòstumament l'any 1979 els seus apunts de classe, amb el títol *Einführung in die Allgemeine Terminologielehre und Terminologische Lexikographie* [Introducció a la teoria general de la terminologia i a la lexicografia terminològica].

El seu llegat persisteix en l'anomenada Escola de Viena de Terminologia, que difon la teoria general de la terminologia a través de les activitats d'Infoterm i dels cursos d'estiu celebrats a Viena i a Colònia.

Potser avui el qualificatiu de «pare de la terminologia moderna» és poc ajustat per massa simplista. El coneixement que tenim avui de la història de la terminologia ens obliga a ubicar la figura de Wüster en el lloc que li correspon, com a impulsor infatigable de la terminologia per a l'estandardització industrial de caràcter internacional. Les seves idees sobre la terminologia, conegudes com a teoria general de la terminologia, responen a aquesta ubicació, i és en aquest sentit que les noves aproximacions de la terminologia s'han anat imposant amb veus crítiques, però alhora amb el respecte que l'obra normalitzadora de Wüster mereix.

CONSELL DE REDACCIÓ

Bibliografia seleccionada d'Eugen Wüster*

WÜSTER, Eugen (1931 [1970]). *Internationale Sprachnormung in der Technik, besonders in der Elektrotechnik* [La normalització internacional de la terminologia tècnica, particularment en electrotècnica]. 3a edició reelaborada. Bonn: Bouvier & Co., 1970. [Tesi doctoral defensada a la Universitat Tècnica de Stuttgart (1931)]

WÜSTER, Eugen (1959-1960). «Das Wort der Welt, schaubildlich und terminologisch dargestellt» [La denominació del món representada gràficament i terminològicament]. *Sprachforum*, vol. 3, núm. 3-4, p. 183-204.

Traducció catalana a: CABRÉ, M. Teresa (dir.) (1996). *Terminologia. Selecció de textos d'E. Wüster*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana, p. 33-67.

WÜSTER, Eugen (1968). *The Machine Tool: an interlingual dictionary of basic concepts* [Les màquines-eina: Diccionari internacional de conceptes bàsics]. 2 vol. London: The Technical Press.

WÜSTER, Eugen (1969). «Die vier Dimensionen der Terminologearbeit» [Les quatre dimensions del treball terminològic]. *Mitteilungsblatt für Dolmetscher und Übersetzer*, 15/2. 1-6; 5. 1-5.

Traducció catalana a: CABRÉ, M. Teresa (dir.) (1996). *Terminologia. Selecció de textos d'E. Wüster*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana, p. 69-106.

WÜSTER, Eugen (1969). «Die Internationale terminologische Grundsatzarbeit» [El treball internacional

sobre principis terminològics]. Article introductori per al grup de treball 2. Principis en el «Col·loqui sobre Qüestions Terminològiques Obertes» (Germersheim, 21-24 d'octubre de 1969).

Traducció catalana a: CABRÉ, M. Teresa (dir.) (1996). *Terminologia. Selecció de textos d'E. Wüster*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana, p. 107-112.

WÜSTER, Eugen (1970). «Die internationale Terminologie im Dienste der Informatik» [La terminologia internacional al servei de la informàtica]. *La Monda Lingvo-Problemo*, vol. 2, p. 138-144.

WÜSTER, Eugen (1971). «Begriffs- und Themaklassifikationen: Unterschiede in ihrem Wesen und in ihrer Anwendung» [Classificacions de conceptes i temes: Diferències en la seva essència i en la seva aplicació]. *Nachrichten für Dokumentation*, vol. 22, núm. 3, p. 98-104; núm. 4, p. 143-150.

Traducció catalana a: CABRÉ, M. Teresa (dir.) (1996). *Terminologia. Selecció de textos d'E. Wüster*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana, p. 113-151.

WÜSTER, Eugen (1973). «Was ist angewandte Sprachwissenschaft? Ein Wegweiser durch das Dickicht der Terminologien wird immer notwendiger» [Què és la lingüística aplicada? Una guia a través de l'espessor de la terminologia és sempre necessari]. *Wiener Zeitung*, 148.

WÜSTER, Eugen (1974). «Die allgemeine Terminologielehre ein Grenzgebiet zwischen Sprachwiss-

enschaft, Logik, Ontologie, Informatik und den Sachwissenschaften» [La teoria general de la terminologia: Una zona fronterera entre la lingüística, la lògica, l'ontologia, la informàtica i les ciències especialitzades]. *Linguistics*, núm. 119, p. 61-106. Traducció catalana a: CABRÉ, M. Teresa (dir.) (1996). *Terminologia. Selecció de textos d'E. Wüster*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana, p. 153-204.

WÜSTER, Eugen (1974). «Die Umkehrung einer Begriffsbeziehung und ihre Kennzeichnung und Wörterbüchern» [La inversió d'una relació conceptual i la seva representació en els diccionaris]. *Nachrichten für Dokumentation*, vol. 25, núm. 6, p. 256-263.

Traducció catalana a: CABRÉ, M. Teresa (dir.) (1996). *Terminologia. Selecció de textos d'E. Wüster*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana, p. 205-223.

WÜSTER, Eugen (1974). «The road to Infoterm. Two reports prepared on behalf of Unesco: Inventory of sources of scientific and technical terminology. A plan for establishing an International information centre (Clearinghouse) for terminology». Pullach (München): Verlag Dokumentation Saur KG. (Infoterm Series; 1).

WÜSTER, Eugen (1975). «Die Ausbildung in Terminologie und terminologischer Lexikographie» [La formació en terminologia i lexicografia terminològica]. *Lebende Sprachen*, núm. 2, p. 33-38.

Traducció catalana a: CABRÉ, M. Teresa (dir.) (1996). *Terminologia. Selecció de textos d'E. Wüster*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana, p. 225-246.

WÜSTER, Eugen (1975). «Die internationale Terminologiarbeit: 75 Jahre Forschung – Grundlage und Herausforderung für den Rest des Jahrhunderts / International Activity in Terminology: 75 years of research – foundations and challenge for the rest of the century» [L'activitat internacional en terminologia: 75 anys de recerca. Fonaments i repte per a la fi de segle]. Conferència d'obertura de l'Internationalen Terminologie Symposium (Viena, 9 d'abril de 1975).

Traducció catalana a: CABRÉ, M. Teresa (dir.) (1996). *Terminologia. Selecció de textos d'E. Wüster*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana, p. 247-252.

WÜSTER, Eugen (1979). *Einführung in die Allgemeine Terminologielehre und Terminologische Lexikographie* [Introducció a la teoria general de la terminologia i a la lexicografia terminològica]. Conferències publicades pòstumament per H. Felber. 2 vol. Viena – Nova York: Springer.

Traducció castellana a: WÜSTER, Eugen (1998). *Introducción a la teoría general de la terminología y a la lexicografía terminológica*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. (Sèrie Monografies; 1).

* Les fonts d'aquesta selecció són les edicions de textos d'Eugen Wüster editats a Barcelona: M. Teresa CABRÉ (dir.) (1996). *Terminologia. Selecció de textos d'E. Wüster*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Servei de Llengua Catalana; Eugen WÜSTER (1998). *Introducción a la teoría general de la terminología y a la lexicografía terminológica*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. (Sèrie Monografies; 1).

Premi Eugen Wüster

Creat per Infoterm l'any 1997, aquest premi rep el nom en honor d'Eugen Wüster (1898-1977), conegut popularment com el «pare de la terminologia». Es concedeix cada tres anys a personalitats que han destacat per les seves aportacions en la recerca i dinamització internacional de la terminologia i camps relacionats.

El Premi està organitzat per Infoterm, el Centre d'Estudis de Traducció de la Universitat de Viena [Zentrum für Translationswissenschaft], el Departament de Llengües Planificades i Museu de l'Esperanto [Department of Planned Languages and Esperanto Museum] de la Biblioteca Nacional austríaca. En són copatrocïnadors l'Ajuntament de Wieselburg, ciutat natal de Wüster, i l'Institut Internacional per a la

Recerca en Terminologia [International Institute for Terminology Research]. Fins ara les persones guardonades han estat:

- 2010: Sue Ellen Wright (Estats Units) i Klaus-Dirk Schmitz (Alemanya)
- 2007: Alan K. Melby (Estats Units) i Maria Teresa Cabré (Catalunya)
- 2004: Robert Dubuc (Canadà) i Amelia de Irazábal Nerpell (Espanya)
- 2001: Juan C. Sager (Regne Unit)
- 1998: Christer Laurén (Finlàndia)
- 1997: Heribert Picht (Dinamarca)

Font: Infoterm (http://www.infoterm.info/activities/eugen_wuester_prize.php).